

NADNIEMIENSKI KURIER POLSKI

Redakcja: 10-11-5
Administracja: 10-11-5
Przezskazywanie miesięcznic 21.4
z odroczeniem i przez pocztę 4 zł. 50 gr.

Nr 336 Rok II
GRODNO
poniedz. 7 grudnia 1925 r.

OGŁOSZENIA: Zajt wiersz mm za tekstem Drobni...
za wyraz 10 gr. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz.
Miesięcznie p/g umowy. Dla ogłoszeń układ stronicy 8-10
szpaltowy. Każda nowa podwyżka taryfy ogłoszona w na-
główku, obowiązuje wszystkie już przyjęte zamówienia
bez uprzedniego zawiadomienia.

TAJEMNICA CYTADELI WARSZAWSKIEJ

Potężny dramat w 8 akt.

W rolach
głównych
potęgi
ekranu:

Józef Węgrzyn,

Belina Leszczyńska, Teodor,
Roland, Paweł Owerłło,

Rena Mirska, Marcello-Palińska

Skon Twórcy „Chłopów”

I znowu żalobnie rozbrzmiewają po Rzplitej dzwony: przestało bić serce Władysława Reymonta!

Niepooczesani jeszcze po zgonie ś. p. Stefana Żeromskiego, stajemy nad świeżą mogiłą...

Dwóch wielkich artystów, wielkich wodzów narodu odeszło nas niemal jednocześnie.

Śmierć bezlitosna uniosła życie z dwu serc natchnionych, — ale nie nie zdola nam zabrać nieśmiertelnego ich dzieła. Albowiem w historii odrodzenia niepodległego bytu, Ojczyzny, krwią serdeczną zapisali swe karty.

Genjusz Stanisława - Władysława Reymonta pozostawia po sobie „posiew obfity”. Dzieło Jego nie umrze. Na niwie literatury polskiej dawno przyjęło się żniarno rzucone hojną Jego dłonią.

Ubywa jeno z szeregów kien... ku literackiego, którego Znamy był reprezentantem, wódz niepospolitej miary, wódz którego spiszowe słowo stało się pobudką o dźwiękach, oo rozbrzmiewają w zagrodach cichych polskich wiosek i na rozłazach okalających je pól. Ubywa wielki pieśniarz dolin i niedoln polskiego ludu we wszystkich porach roku, — wielki poeta ziemi.

Nikt przed Reymontem nie ukazał w takim przepychu barw i światłości życia polskiej ohaty, nikt nie powiedział tyle o niej prawdy. Tę prawdę oddał Reymont z taką mocą, z taką potęgą, — ukazał w niej tyle piękna, że opowieść o Borynowej zagrodzie przestała być własnością ziemi, której Syn dobry utkał z natchnień swego serca — stała się dobytkiem wszystkich ojczyzn i ludów.

Gdy więc zamilkło to miłujące serce, gdy śmierć przesłoniła oczy przenikające do głębin narodowej duszy, — w skupieniu głębokim stają wobec żałoby Polski ludu całego światła!

Albowiem kto rozumiał przetwarzanie się form życia narodów, kto widział ustawione wzrastanie u ludów świadomości swego waloru państwowego — ten odczuje, że z Twórcą „Chłopów” schodzi do mogiły nie tylko potężny artysta, lecz i wielki Dobroczyńca szarych pracowników ziemi, wódz ich duchowy.

Niech odpoczywa w pokoju po latach trudu na chwałę Ojczyzny, otulony złotem mazowieckich piaszków, piękno których tak oudnie wyśpiewał.

Stanisław Ziemiak.

kowskiej została odłożona do zebrania następnego.

ad 2) sprawę Kasy Chorych referuje kolega Koleccki, poczem w dyskusji, która się wywiązała zabierali głos kolega D r Talhejm, Gryzina Lasek. Mówcy wskazywali na obecne niedomaganie Powiatowych Kas Chorych i na konieczność dążenia do organizacji tych kas przez nowelizację ich ustawy i przez udział w wyborach do Zarządu Pow. Kas Chorych. Wniosek Zarządu Koła Samopomocy treści następującej został przyjęty znaczną większością głosów uzupełniony przez wniosek D-ra Talhejma i Gryziny - Laska: „Wobec zapisania pracowników miejskich przez Magistrat do Powiatowej Kasy Chorych i zlikwidowania tem samym istniejącej miejskiej Kasy Chorych, wbrew woli większości pracowników miejskich, walne zebranie Koła Samopomocy Pracowników Miejskich z ubolewaniem przyjmuje do wiadomości tę konieczność, z którą narazie pracownicy miejscy pogodzić się muszą jednak walne zebranie jeszcze raz stwierdza, że stoi na gruncie uchwał ogólnego III Zjazdu Pracowników Miejskich Rzeczypospolitej Polskiej, domagających się nowelizacji Ustawy o Kasach Chorych w kierunku otrzymania przez Magistraty własnych Kas Chorych, wольnego wyboru lekarza, apteki i innych tym podobnych praw, koniecznych dla normalnego rozwoju dzisiejszego społeczeństwa.

Równocześnie walne zebranie stwierdza brak zaufania do obecnego sposobu administrowania w Kasach Chorych i na wypadek gdyby przy nowelizacji Ustawy postulat utrzymania Miejskich Kas Chorych ostał się nie mógł, zgromadzeni wypowiadają się za przekazaniem przez Rząd prowadzenia Kas Chorych Samorządom Miejskiemu i Powiatowemu, co przy odpowiednim zmodyfikowaniu obecnej Ustawy postawić może u-

bezpieczenie na wypadek choroby na właściwej drodze do istotnego rozwoju z korzyściami dla ubezpieczonych i Państwa. Walne zebranie postanawia wziąć udział w wyborach Władz do Pow. Kasy Chorych, wzywa Zarząd Koła Samopomocy Pracowników Miejskich do dążenia wszelkimi siłami celem uzyskania możliwie rychłego rozpisania wyborów i upoważnia Zarząd do zblóżowania się w celach wyborczych z innymi pokrewnymi organizacjami pracowników umysłowych.

ad 3) sprawę zajęcia na posiedzeniu Rady Miejskiej w dniu 29. X. 1925 r. referuje kolega Koleccki w imieniu Zarządu Koła Samopomocy Pracowników miejskich wskazując na niezasadniony zarzut „kłamstwa” uczyniony delegatowi Koła koleźce Gryzynie-Laskowi przez p. Gonerkę, wskazuje na niesłuszne następstwa sprawy względem kolegi Gryziny-Laska w postaci protestu lekarzy Pow. Kasy Chorych i proponuje w tej sprawie następującą rezolucję:

„Walne zebranie Koła Samopomocy Pracowników Miejskich stwierdza, że zarzut kłamstwa „rzucony na posiedzeniu Rady Miejskiej w dniu 29. X. 1925 r. przez delegata Związku Pracowników Zakładów Użyteczności Publicznej był przedewszystkiem pozbawiony słuszności, bowiem uzgodnienie poglądów w myśli wywodów kolegi Gryziny-Laska nastąpiło, a nadto użyta przez p. Gonerkę grubijanska forma zaprzeczenia nie licuje z godnością i powagą reprezentowanego przez niego Związku”.

Niniejszą rezolucję zebrani jednomyślnie uchwalili wraz z wnioskiem kolegi D-ra Talhejma, aby protokół niniejszego zebrania przelać do redakcyj pism miejscowych.
(dok. nast.)

Czytajcie „Nadniemeński Kurjer Polski”

Protokół

z walnego zebrania Koła Samopomocy Pracowników Miejskich.

Po zgajeniu zebrania przez kolegę Kolecckiego wybrano na przewodniczącego kolegę Gryziny-Laska, na sekretarza kolegę Swiderskiego.

Uchwalono następujący porządek dzienny:

1) odczytanie protokołu z poprzed-

niego posiedzenia,

2) sprawa Kasy Chorych,

3) sprawa zajęcia na posiedzeniu Rady Miejskiej w dniu 29. X. 1925 roku.

4) regulamin pracy (ustalenie kompetencji wydziałów i oddziałów),

5) wolne wnioski.

ad 1) protokół poprzedniego zebrania przyjęto bez dyskusji do wiadomości z tem, że sprawa p. Stocz-

Wychowanie fizyczne

Wskazówki dla początkujących łyżwiarek i łyżwiarzy.

Dr. Higier Prezes K. S. „Cresovia”, który stale stara się o udostępnianie, ułatwienie i rozpowszechnianie sportu w ogólności, daje nam w okresie zimowym, nowe wspomnienia sporty, jak łyżwiarstwo i narciarstwo. Oba te sporty — to szkolenia charakterów.

Tot wytrzymałość na ustawiczne niespodzianki natury, na złe warunki pogody, na śnieg kłujący, siekący w twarz, na wichry usiłujące obalić łyżwiarza. Ponieważ jazda na łyżwach, kryje w sobie wiele niespodzianek, jak nagła zmiana na pochyłości, niespodziewany zakręt lub przeszkoda, wymaga ona przede wszystkim odwagi, opanowania siebie samego i techniki łyżwiarskiej.

Początkami w łyżwiarstwie nie trzeba się nigdy zrażać, każdy z panów, czy pań, może stanąć na łyżwach. Najtrudniejsze przy ślizganiu są pierwsze kroki, t.j. sam fakt utrzymania się na łyżwach bez upadku, a potem posunięcia choćby powolnego naprzód.

Zaczynającemu się ślizgać najtrudniej przyzwyczaić się do podnoszenia nóg, każdy chce je stawić, jak w biegu lub chodzie. Tymczasem choćby postąpić naprzód na lodzie, należy sunąć np. lewą, zginając ją lekko w kolanie i przenosząc na nią cały ciężar ciała podczas gdy noga prawa, wyprostowując odbija się od lodu wewnętrznym kantem łyżwy. I tu następuje krytyczny moment dla nowicjuszy, przez chwilę utrzymać się trzeba, jadąc naprzód na jednej nodze, zanim się pod koniec posunięcia nie postawi nogi prawej, na którą z kolei przenosimy ciężar ciała.

Niezbędną przytem rzeczą jest lekko pochylenie ciała naprzód, zbyt proste trzymanie się może spowodować niebezpieczny upadek w tył. — Szczytem marzeń początkujących jest „holendrowanie” ślizganie się wielkimi łukami, opierając się na zewnętrznej stronie noża łyżwy.

Ślizganie łukami odbywa się w następujący sposób: druga noga np. prawa odbija tak jak przy zwykłej jeździe, następnie po oderwaniu się od lodu pozostaje w tył lekko zgięta w kolanie.

Gdy już łuk na nodze lewej dobiega końca, wyprostowuje się nogę prawą, potem wyrzuca wprzód, by odrazu postawić ją na lodzie i przenosząc znow na nią ciężar, zacząć kreślić łuk w prawo. Dla umiającego holendrować nie trudnym będzie holendrowanie na wewnętrznym kancie łyżwy do wewnątrz. Do nietrudnych, a urozmaicających ślizganie sposobów jazdy, należy ślizganie w tył. Przy ślizganiu w tył odbija się należy, jadąc tyłem, przednim końcem łyżwy; nogę na której jedziemy, stawia się trochę pochyłą na zewnątrz boku noża, tak, że jedziemy małymi łukami, zwróconymi na wewnątrz.

Po nauce się jazdy w tył, można poprobować i holendrowania tyłem. Na holendrze, a więc zataczaniu łuków opierają się wszelkie trudniejsze figury, jak trójka, ósemka, petlika i t. p. Te krótkie wskazówki niech będą bodźcem, do racjonalnego uprawiania łyżwiarstwa na ślizgawce K. S. „Cresovia” przy ul. Pionierskiej.

Jan Hummer.

Kronika

Dzisiaj po cenach niższych farsa w 3 akt. Hennequina i Vebera „Chrześcijaństwo wojenne”. Świetna ta farsa oleszająca się olbrzymim powodzeniem na wszystkich scenach w kraju i zagranicą, u nas zeszyła z afisza w pełni powodzenia z powodu zmian repertuarowych. Koncertową obsadę tworzą: Frenklówna Orlikówna, Wyrwicz - Wichrowski, Detkowski, Purzycki, Hajduga, Piwiński. W próbach „Ladna Historia” komedia w 3 akt. Caillavet'a i de Fleurs'a grana obecnie z wielkim powodzeniem w Teatrze Małym w Warszawie. Reżyseruje Dyr. Fr. Rychliński.

Poświęcenie nowej kaplicy

W dniu jutrzejszym odbędzie się we wsi Tryczówka, powiatu Białostockiego, poświęcenie nowowbudowanej, staraniem 180 okolicznych gospodarzy, kaplicy pod wezwaniem Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny.

Z dniem poświęcenia wieś Tryczówka będzie siedzibą nowej parafii, zaś kaplica z biegiem czasu zmieniona zostanie na kościół.

Na uroczystość tę wyjeżdża z Grodna p. Zimnoch, Czi. T. wa Dobroczyńność, radny miejski. P. Zimnoch wiezie w darze dla Kaplicy ofiarowany przez siebie, dużych rozmiarów obraz, przedstawiający Rodzinę Pańską.

Koncert orkiestry Namysłowskiego

Po triumfalnym objeździe 74 miast północnej Ameryki zawiązał Sz. Namysłowski ze swoją orkiestrą do Grodna i daje w dniu 8 grudnia t. j. we wtorek 2 koncerty w teatrze miejskim. Jeden o godz. 4 pp. po cenach niższych, a drugi o g. 8. 30 po cenach zwykłych. W programie utwory: Nowowiejskiego, Chopina, Mussorskiego, Noskowskiego, Dworzaka, Jotejki, Moniuszki, Młynarskiego oraz słynne mazury K. Namysłowskiego.

Ku uwadze policji

W dniu wczorajszym po południu jak również i dzisiaj w całym mieście nie można dostać pudełka zapalniczek. Widocznie nasi przyjaciele spekulanci dowiedzieli się o podwyższeniu przez Dyrekcję Monopolu zapalniczek ceny na zapalniczki i skrzętnie pochowali swe zapasy w najtajniejszych zakamarkach.

Możeby tak policja u kilku pa-skarzy zapalniczek dokonała rewizji, — rezultat zapewne byłby dodatni.

Wyrwicz w Grodzie

Jak już donosiliśmy w czwartek 10 grudnia b. r. odbędzie się w Grodzie dwie produkcje sceniczne znanego humorysty z Krakowa p. Leona Wyrwicza.

Produkcja popołudniowa odbędzie się w Teatrze Miejskim o godz. 4 i przeznaczona jest głównie dla młodzieży szkolnej, jej rodziców i opiekunów. Produkcja wieczorowa o g. 8 e j nastąpi zaś w sali hotelu Royal i zgromadzi szerszą publiczność. Program tej produkcji będzie odrębny.

Dochód przeznaczony jest na rzecz ubogich uczniów emigrantów z Francji, synów górnośląskich bohaterów. Dzieci te kształcą się w Grodzie i są bez zaopatrzenia.

List do redakcji

Do Szanownej Redakcji „Nadziem. Kurj. Polsk.” w miejscu.

W liście swym do Redakcji N. K. P. w sprawie odczytów, poruszonej przez Zarząd Kolei Akademików Grodnian w Wilnie, mylnie użyłem zwrotu: „uważam za zupełnie zbyteczną a dla mnie osobiście obojętną uwagę, iż moje tłumaczenia są dla Zarządu Kolei jest niewystarczające”, — zamiast którego winno być: „uważam za zbyteczne, iż „wyłuszczone przykłady przez p. Instruktor P. M. S. w postaci miasta Skidła, konferencji z Ks. Sapieżyną, listu do pani Bławdziewiczowej Zarząd uważa za niewystarczające” — eo niniejszem protestuję.

Łączę wyrazy szacunku

St. Klimaszewski
Instruktor Polskiej M. S.
Grodno, d. 1. XII. 1925 r.

Francuskiego języka

udziela wy-kwalifikowana nauczycielka, która studiowała język francuski w Paryżu Wiadomość ul. Pocztowa 1 Szuszan

Korepetycji języków

francuskiego i niemieckiego w zakresie wszystkich klas gimnazjalnych u-dziela Krackiewicz Puszczyńska 28

Napisz zarab! Bardzo wysoki zarobek uboczny — w miejscu. Żadna agentura. Na odpowiedź załączyć znaczki 46 gr. „Rekord”, Częstochowa, Aleja 53.

Zgubiono książeczkę wojskową wy-daną przez P. K. U. Grodno na imię Józefa Czajczyńskiego. 1-3

Składajcie ofiary na L. O. P. P.

U W A G A!

MAKA STANIAŁA!

Cennik młyna parowego O. Kosowskiego z dn. 6. XII, 25 r.

Mąka pszenna 4-0A	za klg. 70 groszy
„ „ 3-0	„ „ 50 „
„ „ 1-0	„ „ 30 „
„ żytnia 50 proc.	„ „ 43 „
„ 70 proc. stoł.	„ „ 34 „
„ „ posładowa	„ „ 24 „

Wobec dalszej niżki jaka nastąpiła dziś od południa ustala się cene

żytniej 50 proc. na 42 gr.
„ 70 proc. „ 33 gr.
za kologram.

Wyciąg

ze spostrzeżeń wojsk. stacyj meteorologicznych O. K. III.

		Ciśnienie powietrza	Prędkość wiatru w m/s.	T.° najwys. za dobę ubiegłą	T.° najniż. za dobę ubiegłą	Stan pogody za dobę ubiegłą
Grodno	g. 18 } dn. 6. XII	757,8	6	—	—	pochmurno silne wiatry
	g. 21 }	751,5	12	—	—	
	g. 7. dn. 7. XII.	750,6	9	1,6	3,9	
Wilno	g. 18 } dn. 6. XII.	758,1	5	—	—	pochmurno śnieg
	g. 21 }	751,9	3	—	—	
	g. 7 dn 7. XII.	757,0	6	1,0	4,0	
Białystok	g. 18 } dn. 6. XII.	756,0	1	—	—	Półpochmurno;
	g. 21 }	751,5	5	—	—	
	g. 7 dn. 7. XII.	749,5	3	2,0	4,0	

Ciśnienie podane jest rzeczywiste — bez redukcji stanu barome'ru do poziomu morza.

„Składajcie ofiary na L. O. P. P.”

Składajcie ofiary na **KUCHNIĘ DOBROCZYNNOSCI**